

Asia C-390/23**Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 98 artiklan 1 kohdan mukainen
ennakkoratkaisupyynnön tiivistelmä****Jättämispäivä:**

27.6.2023

Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin:

Sąd Najwyższy (ylin tuomioistuin, Puola)

Ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevan päätöksen tekemispäivä:

13.6.2023

Hakija:

Rzecznik Finansowy (rahoitusalan oikeusasiamies)

Vastapuoli:

Bank AG S.A.

Pääasian kohde

Vekseliä koskeva maksamismääräysmenettely – Maksamismääräystä koskeva ylimääräinen muutoksenhaku – Oikeusvaltioperiaatteen, kansainvälisen oikeuden sitovuuden periaatteen sekä kuluttajansuojaa koskevan periaatteen loukkaaminen siten, että ei tutkita viran puolesta luottosopimukseen sisältyvien ehtojen kohtuuttomuutta eikä tutkita sitä, onko luottosopimus pätevä sen jälkeen kun siitä poistetaan kohtuuttomat sopimusehdot

Ennakkoratkaisupyynnön kohde ja oikeudellinen perusta

SEUT 19 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan, luettuna yhdessä Euroopan unionin perusoikeuskirjan 47 artiklan toisen kohdan kanssa, tulkinta – Valamiesten osallistuminen ylimmän asteen tuomioistuimen (Sąd Najwyższy) ratkaisuun ylimääräistä muutoksenhakua (ylimääräinen muutoksenhakekeino) koskevassa asiassa

Ennakkoratkaisukysymys

Onko SEU 19 artiklan 1 kohdan toinen alakohta, luettuna yhdessä Euroopan unionin perusoikeuskirjan 47 artiklan toisen kohdan kanssa, esteenä sellaisille kansallisen oikeuden säännöksille, joissa säädetään, että ylimmän asteen tuomioistuin (Sąd Najwyższy), jonka käsiteltäväksi on saatettu ylimääräinen muutoksenhaku (ylimääräinen muutoksenhakukeino) yleisen tuomioistuimen lainvoimaiseen ratkaisuun, ratkaisee asian kokoonpanossa, johon kuuluu henkilö (Sąd Najwyższyn valamies),

1. joka ei ole Sąd Najwyższyn tuomari;
2. jonka on nimittänyt tehtävänsä:
 - a) suoraan lainsäädäntövallan käyttäjä yksinkertaisella ääntenemmistöllä,
 - b) yleisluonteisilla valintaperusteilla, joita ei voida todentaa,
 - c) menettelyssä, jossa nimitykseen ei voi kohdistaa tuomioistuinvalvontaa,
 - d) neljän vuoden toimikaudeksi;
3. ja jonka lainsäädäntövallan käyttäjä voi erottaa, mihin ei myöskään voi kohdistaa tuomioistuinvalvontaa?

Viitatus unionin oikeuden säännökset

SEU 19 artiklan 1 kohdan toinen alakohta;

Euroopan unionin perusoikeuskirja (jäljempänä perusoikeuskirja): 47 artiklan toinen kohta;

Kuluttajasopimusten kohtuuttomista ehdoista 5.4.1993 annettu neuvoston direktiivi 93/13/ETY (EUVL 1993 L 95, s. 29).

Viitatus kansalliset säännökset

Puolan tasavallan perustuslaki (Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej; jäljempänä): 178–180 §, 182 § ja 183 §;

Ylimmästä tuomioistuimesta 8.12.2017 annettu laki (Ustawa o Sądzie Najwyższym; jäljempänä ylimmästä tuomioistuimesta annettu laki): 1 §, 59–62 §, 64 §:n 1 ja 2 momentti, 65 §, 67 §:n 1 momentti, 71 §, 77 §:n 1 momentti, 89 §, 91 §:n 1 momentti ja 94 §:n 1 momentti;

Yleisten tuomioistuinten järjestämisestä 27.7.2001 annettu laki (Ustawa Prawo o ustroju sądów powszechnych; jäljempänä yleisten tuomioistuinten järjestämisestä annettu laki): 166 §;

Puolan tasavallan senaatin 23.11.1990 antama päätös – senaatin työjärjestys (Regulamin Senatu): 92 §:n 2a momentti, 96c §:n 1 momentti ja 96f §.

Yhteenveto tosiseikoista ja menettelystä pääasiassa

- 1 Vastaajat [ensimmäisessä oikeusasteessa] asettivat kantajan oikeudellisen edeltäjän käyttöön pankin 2.8.2005 päivättyyn kiinnelainasopimukseen perustuvien vaatimusten vakuudeksi avoimen vekselin, jossa oli lauseke ”maksu ilman protestia”. Jos vastaajat eivät noudattaisi lainasopimuksen ehtoja, kantajalla olisi oikeus täydentää vekseliin määrä, joka vastaa kantajan vaatimuksia korkoineen, ja merkitä vekseliin eräpäivä vapaasti. Kantaja oli velvollinen ilmoittamaan asettajille vekselin täyttämistä vähintään seitsemän päivää ennen eräpäivää lähetetyllä kirjatulla kirjeellä, ja viimeisimpään osoitteeseen, joka on kantajan tiedossa, jätetyn saapumisilmoituksen piti tarkoittaa sitä, että kirje, jossa ilmoitetaan vekselin täyttämistä, on annettu pätevästi tiedoksi. Vekseli siirrettiin varustettuna lausekkeella ”ilman sitoumusta”. Kantaja täydensi 20.11.2018 hallussaan olevaan avoimeen vekseliin 24 844,96 Sveitsin frangin (CHF) suuruisen määrän ja merkitsi eräpäiväksi 4.12.2018. Kantaja kehotti 20.11.2018 päivätyillä kirjeillä vastaajia lunastamaan vekselin ja merkitsi eräpäiväksi 4.12.2018. A.K. vastaanotti kehotuksen lunastaa vekseli 27.11.2018, kun taas M.S:lle osoitettu kirje palautettiin kantajalle, koska vastaaja ei ottanut sitä vastaan.
- 2 Bank AG (Spółka Akcyjna) Oddział w Polsce (Puolassa oleva sivuliike) 11.2.2019 nostaman kanteen seurauksena Sąd Okręgowy w Legnicy (Legnican alueellinen tuomioistuin, Puola) velvoitti vekseliä koskevassa maksamismääräysmenettelyssä 30.4.2019 antamallaan maksamismääräyksellä vastaajina olleet M.S:n ja A.K:n maksamaan yhteisvastuullisesti kantajalle 24 844,96 Sveitsin frangia (CHF) lakisääteisine viivästyskorkoineen laskettuna 5.12.2018 alkaen maksupäivään asti ja 4 800 Puolan zlotya (PLN) korvauksena oikeudenkäyntikuluista kahden viikon kuluessa maksamismääräyksen tiedoksiantopäivästä.
- 3 Sąd Okręgowy w Legnicy totesi, että tuomioistuin ei tutki maksamismääräyksen antamisen yhteydessä sitä, onko vekseli täydennetty vekseliä koskevan sopimuksen sisällön mukaisesti. Väite, joka koskee sitä, että täydennetyn vekselin sisältö on ristiriidassa vekseliä koskevan sopimuksen sisällön ja sopimukseen sisältyvän valtuutuksen kanssa, joka oikeuttaa avoimen vekselin saajan täydentämään vekseli, tutkitaan vasta maksamismääräysmenettelyn toisessa vaiheessa, jos vekselivelallinen, joka myös on velvollinen osoittamaan saman seikan, on mahdollisesti esittänyt perusteen.
- 4 Sąd Okręgowy w Legnicy katsoi tällä perusteella, että asiassa oli edellytykset antaa maksamismääräys maksamismääräysmenettelyssä.

- 5 Vastaajat eivät esittäneet maksamismääräysmenettelyn kuluessa vastustamisperusteita, joten maksamismääräys sai lainvoiman 1.6.2019.
- 6 Rzecznik Finansowy (rahoitusalan oikeusasiamies) haki tähän ratkaisuun muutosta ylimääräisellä muutoksenhaulla. Hän väitti, että tuomio loukkaa yhtäältä perustuslaissa vahvistettuja periaatteita tai henkilöiden ja kansalaisten oikeuksia ja vapauksia, joilla on olennainen vaikutus asian tulokseen, ja joihin kuuluu se, että ei ole noudatettu valtion elinten toimintaa koskevaa velvollisuutta lain nojalla ja siinä asetetuissa rajoissa, ei ole täytetty velvollisuutta ottaa unionin oikeus, erityisesti kuluttajasopimusten kohtuuttomista ehdoista 5.4.1993 annettu neuvoston direktiivi 93/13/ETY (EYVL 1993, L 95, s. 29) huomioon kansallisen oikeuden tulkinnassa, ja on rikottu periaatetta suojella kuluttajia heidän ja elinkeinonharjoittajien välisten siviilioikeudellisten suhteiden heikompana osapuolena ymmärrettynä perustuslain 76 §:ssä säädettyinä valtion velvollisuutena.
- 7 Toisaalta Rzecznik Finansowy väitti, että kyseinen ratkaisu rikkoo räikeästi aineellisen oikeuden säännöksiä, koska siinä kielletään soveltamasta tässä asiassa siviililain (kodeks cywilny; jäljempänä siviililaki) 385¹ §:n 1 momenttia, luettuna yhdessä siviililain 385¹ §:n 3 momentin kanssa, ja tämän vuoksi ei ole tutkittu viran puolesta luottosopimukseen sisältyvien ehtojen kohtuuttomuutta, mikä johtaa viime kädessä siihen, että kieltäydytään suojan antamisesta siihen oikeutetuille kuluttajille, ja jätetään soveltamatta siviililain 58 §:n 1 momenttia, mikä ilmenee siinä, että ei ole tutkittu sitä, olisiko luottosopimus pätevä, jos siitä poistettaisiin kohtuuttomat sopimusehdot.
- 8 Edellä esitetyn perusteella Rzecznik finansowy vaati riidanalaisen tuomion kumoamista kokonaisuudessaan ja asian palauttamista Sąd Okręgowy w Legnicyyn. Ylimääräiseen muutoksenhakuun antamassaan vastauksessa vastapuoli vaati ylimääräisen muutoksenhaun hylkäämistä.

Yhteenveto ennakkoratkaisupyynnön perusteista

- 9 Menettely Sąd Najwyższyssä on vireillä, koska on haettu muutosta ylimääräisellä muutoksenhaulla eli on käytetty muutoksenhakukeinoja, joka koskee lainvoimaisia tuomioistuinratkaisuja. Ylimääräistä muutoksenhakua koskeva järjestelmä on tarkoitettu sellaisten lainvoimaisten tuomioistuinratkaisujen poistamiseen, joissa on erityisiä – kvalifioituja – puutteita. Näillä puutteilla on oltava perustavanlaatuinen merkitys yhteiskunnallisen oikeudenmukaisuuden periaatetta toteuttavan demokraattisen oikeusvaltion periaatteen valossa.
- 10 Sąd Najwyższy esitti 17.11.2021 tekemällään välipäätöksellä I NSNc 260/21 unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisukysymyksen, joka koskee sitä, voidaanko unionin oikeuden tehokkuuden takaamiseksi purkaa lainvoimaisia tuomioistuinratkaisuja ylimääräistä muutoksenhakua käyttäen (asia C-720/21). Sąd Najwyższy katsoo kuitenkin, että on tarpeen selvittää edelleen sitä, voiko jäsenvaltion lainvoimaisten ratkaisujen purkamista koskeva järjestelmä olla perussopimuksen vaatimusten valossa muodostettu niin, että tällaisia asioita

käsittelevän ylimmän oikeusasteen tuomioistuimen kokoonpanossa on sellaisia henkilöitä, jotka eivät ole ammattituomareita (eivätkä edes lakimiehiä), joiden nimitystapa poikkeaa tuomareiden nimitystavasta ja jotka eivät nauti kaikkia tuomareille säädettyjä riippumattomuuden takeita.

- 11 Tässä esitetyn epävarman tilanteen ratkaiseminen vaikuttaa suoraan nyt käsiteltävää asiaa käsittelevän tuomioistuimen kokoonpanoon. Jos vastaus on myöntävä, olisi sen takaamiseksi, että tässä kokoonpanossa on ainoastaan ammattituomareita, jätettävä huomiotta säännökset, joissa määritetään kokoonpano, jossa Sąd Najwyższy käsittelee ylimääräisiä muutoksenhakuja.
- 12 Tarve poistaa epäselvyys johtuu Sąd Najwyższyn organisatorisesta asemasta. Sąd Najwyższy on SEU 267 artiklassa tarkoitettu tuomioistuin eli tuomioistuin, jonka päätöksiin ei kansallisen lainsäädännön mukaan saa hakea muutosta. Puolan perustuslain 183 §:n 1 momentin mukaan Sąd Najwyższyn perustavanlaatuisen tehtävä on yleisten tuomioistuinten ja sotilastuomioistuinten lainkäyttötoiminnan valvonta. Tältä osin Sąd Najwyższyn ”tyypillistä” toimintaa ovat toimenpiteet, jotka liittyvät muutoksenhakujen käsittelyyn ja sellaisten päätösten tekemiseen, joilla ratkaistaan oikeudellisia kysymyksiä. Ylimääräisten muutoksenhakujen käsittely on kuitenkin Sąd Najwyższyn erityistä toimintaa, joka samalla on lainkäyttötehtävien hoitamista.
- 13 Epäilyksiä herättää valamiesten eli yhteiskunnan maallikkoedustajien ottaminen mukaan ratkaisukokoonpanoihin ylimääräistä muutoksenhakua koskevissa asioissa niiden menettelyllisten toimien ulottuvuuden taustaa vasten, joita Sąd Najwyższy toteuttaa tämäntyyppisissä menettelyissä. Epäilemättä niiden toteuttaminen edellyttää oikeustieteellisen koulutuksen lisäksi myös huomattavaa tietämystä oikeustieteiden alalta. Valamiehiltä ei kuitenkaan edellytetä oikeustieteen tietojen huipputasoa, mutta heidän ei tarvitse olla edes lakimiehiä, eikä heiltä vaadita mitään korkea-asteen koulutusta. Omaksuttu ratkaisu vaikuttaa ensi arviolta paitsi perusteettomalta myös järjestelmällisesti ristiriitaiselta. Siinä otetaan nimittäin käyttöön yhteiskunnallisen (ei-ammattillisen) tekijän osuus siellä, missä ei esitetä enää näyttöä eikä arvioida todistusainestoa, vaan ainoastaan tutkitaan aineellisen oikeuden säännösten ja menettelysäännösten soveltamisen oikeellisuus arvioitaessa konkreettisesti tuomion perustuslainmukaisuutta. Oikeudellisten ratkaisujen tehottomuus tai riittämättömyys ei itsessään johda perussopimuksen rikkomiseen, mutta epäilyksiä herättää Sąd Najwyższyn valamiesjärjestelmän rakenne niiden ominaisuuksien taustaa vasten, jotka SEU 19 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa ja Euroopan unionin perusoikeuskirjan 47 artiklassa tarkoitettulla tuomioistuimella on oltava.
- 14 Kuten unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä on useaan kertaan todettu, tuomioistuimen riippumattomuuden säilyttäminen on keskeistä sen takaamiseksi, että tuomioistuin voisi varmistaa kyseisten säännösten edellyttämän tehokkaan oikeussuojan. Sąd Najwyższy viittaa tältä osin tuomioon 24.6.2019, komissio v. Puola (Ylimmän tuomioistuimen riippumattomuus) (C-619/18, EU:C:2019:531, 109 ja 111 kohta); tuomioon 6.10.2021, W.Ż. (Sąd Najwyższyn ylimääräistä

valvontaa ja julkisia asioita käsittelevä jaosto – Nimittäminen), C-487/19, EU:C:2021:798, 110 kohta ja tuomioon 19.11.2019, A.K. ym. (Ylimmän tuomioistuimen kurinpitojaoston riippumattomuus) (C-585/18, C-624/18 ja C-625/18, EU:C:2019:982, 127–129 kohta).

- 15 Sąd Najwyższyn valamiesten ei-ammattimaisuus ei ole esteenä sille, että myös näiden henkilöiden osalta tutkittaisiin heidän riippumattomuuttansa koskeva kysymys. Keskeistä on nimittäin se, että kyseiselle toimijalle on annettu lainkäyttötehtäviä, joita epäilemättä maallikkotuomareilla on, jotta toimijaa voitaisiin pitää SEU 19 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettuna ”tuomioistuimena” (ks. tuomio 16.7.2020, Governo della Repubblica italiana (Italialaisten tuomareiden asema), C-658/18, EU:C:2020:572, 76 kohta).
- 16 Sąd Najwyższy on epävarma siitä, täyttävätkö Sąd Najwyższyn valamiehet edellä mainitut edellytykset ja näin ollen siitä, voidaanko elintä, johon kyseiset henkilöt kuuluvat, pitää perussopimuksessa tarkoitettuna ”tuomioistuimena”. Epäilykset johtuvat tältä osin useammasta yhdessä tarkastellusta seikasta, jotka kuvataan jäljempänä.
- 17 Ensinnäkin Sąd Najwyższyn valamiesten valintamenettely eroaa huomattavasti menettelyistä, joita sovelletaan ammattituomareihin. Puolan tasavallan presidentti nimittää tuomarit virkaansa Krajowa Rada Sądownictwan (kansallinen tuomarineuvosto, Puola; jäljempänä KRS) aiemmin esittämästä ehdotuksesta. Sąd Najwyższyn valamiehet sen sijaan nimittää suoraan lainsäädäntövaltaa käyttävä elin, joka senaatti on. Unionin tuomioistuin katsoi tuomarien valintamenettelyn asiayhteydessä 2.3.2021 antamassaan tuomiossa A.B. ym. (Tuomareiden nimittäminen ylimpään tuomioistuimeen – Muutoksenhaku), C-824/18, EU:C:2021:148, 43 kohta ja 131–137 kohta), että se, että Puolan tasavallan presidentille nimitettäväksi esitetyt tuomarit valitsee KRS, johon kuuluvat tuomarit eivät ole entiseen tapaan toisten tuomareiden valitsemia vaan heidät valitsee parlamentin alahuone, joka on toinen Puolan lainsäädäntövaltaan kuuluvista elimistä, ei ehkä tarjoa riittäviä takeita riippumattomuudesta, sillä se aiheuttaa vaaran KRS:n jäsenten alisteisuudesta parlamentin alahuoneessa edustettuina oleville poliittisille ryhmille. Kyseiset huomiot koskevat huomattavasti selvemmin Sąd Najwyższyn valamiesten valintamenettelyä ja tätä koskevat epäilyt a minori ad maius vaikuttavat sitäkin vakavimmilta. Senaatti suorittaa valinnan täysin itsenäisesti eli sen valintaa ei edellä mikään erillinen menettely missään muussa perustuslaillisessa viranomaisessa. Tuomarit eivät missään menettelyn vaiheessa osallistu tähän menettelyyn (välillisesti tai suoraan). Valinnan suorittavat suoraan poliitikot.
- 18 Toiseksi lainkäyttövalta ei millään tavoin valvo senaatin suorittamaa valamiesten valintaa. Se on huomionarvoista, sillä unionin tuomioistuin katsoi 2.3.2021 antamassaan tuomiossa A.B. ym. (Tuomareiden nimittäminen ylimpään tuomioistuimeen – Muutoksenhaku), C-824/18, EU:C:2021:148, 156 kohta), että vaikka se, että kansallisen ylimmän tuomioistuimen tuomareiden virkoihin nimittämistä koskevassa menettelyssä ei ole välttämättä mahdollista käyttää

muutoksenhakukeinoa, voi joissakin tapauksissa olla ongelmatonta unionin oikeuteen ja erityisesti SEU 19 artiklan 1 kohdan toiseen alakohtaan perustuvien vaatimusten kannalta, niin tilanne voi sitä vastoin olla toinen, jos on kyse säännöksistä, joilla poistetaan siihen saakka käytettävissä olleiden tämäntyyppisten oikeussuojakeinojen tehokkuus. Sellaisen järjestelmän käyttöönotto (Sąd Najwyższystä vuonna 2017 annetulla lailla), jossa Sąd Najwyższyn valamiehet valitsee suoraan lainsäädäntövallan käyttäjä, ilman mahdollisuutta nimityksen tuomioistuINVALVONTAAN, on heikennys aikaisempaan tilaan nähden, jolloin tällainen valvonta taattiin kaikille ratkaisukokoonpanon jäsenille (eli ammattituomareille).

- 19 Kolmanneksi valitessaan Sąd Najwyższyn valamiehiä senaatti noudattaa ainoastaan vain sellaisia valintaperusteita, jotka se itse tuntee, mikä myös johtaa päätelmään, että tältä osin valinta on täysin harkinnanvarainen. Lakiin perustuvat valintaperusteet ovat hyvin yleisluonteisia ja harkinnanvaraisia. Ylimmästä tuomioistuimesta annetun lain 60 §:ssä säädetyt vaatimukset, jotka ehdokkaan Sąd Najwyższyn valamieheksi on täytettävä, ovat ainoastaan ehdoton vähimmäistaso, jota edellytetään ehdokkailta kyseiseen virkaan. Valtaosa Puolan tasavallan kansalaisista täyttää ne. Puuttuu kuitenkin säännös, jossa tarkennettaisiin kyseiset yleiset muodolliset vaatimukset Myöskään senaatin työjärjestyksessä, jossa täsmennetään Sąd Najwyższyn valamiesten valintamenettely, ei käsitellä kyseistä aihepiiriä. Senaatin päätöstä Sąd Najwyższyn valamiesten valinnasta ei tarvitse perustella. Kaikki tämä tekee Sąd Najwyższyn valamiesten valinnasta täysin harkinnanvaraisen poliittisen enemmistön tahtoon perustuvan oikeuden.
- 20 Neljänneksi muita epäilyksiä Sąd Najwyższyn valamiesten riippumattomuuden osalta herättää myös heidän tehtävänsä määräaikaisuus ja uudelleenvalinnan mahdollisuus. Sąd Najwyższyn valamiesten toimikausi on neljä vuotta. Ei ole säädöksiä, joissa kielletäisiin asettumasta uudelleen ehdokkaaksi tai rajoitettaisiin kyseisen tehtävän hoitamista koskevien toimikausien määrää. Edellä mainittu saattaa johtaa heidän riippumattomuutensa heikentymiseen, kun senaatin harkintavalta Sąd Najwyższyn valamiesten riippumattomuuden osalta on lähes täydellinen.
- 21 Viidenneksi senaatilla on myös oikeus erottaa Sąd Najwyższyn valamies. Vaikka senaatti voi toteuttaa kyseisen toimen ainoastaan Sąd Najwyższyn ensimmäisen presidentin pyynnöstä ja vain määräyksissä säädetyssä tilanteessa, niin kuitenkin tämän salliva olosuhde eli ”tuomioistuimen arvovaltaa loukkaava menettely” on sen verran epätarkka, että se aiheuttaa vaaran tätä koskevista väärinkäytöksistä. Edellä mainitun säännöksen yhdenmukaisuutta SEU:n määräysten kanssa koskevia epäilyjä syventää lisäksi Senaatin työjärjestyksen tarkastelu. Kyseisessä työjärjestyksessä täsmennetään Sąd Najwyższyn valamiehen erottamismenettely, mutta siinä ei ollenkaan mainita edellytyksiä (syitä), jotka ovat perusteena Sąd Najwyższyn valamiehen erottamiselle. Siinä todetaan ainoastaan, että erottaminen ”tapahtuu ainoastaan yleisten tuomioistuinten järjestämisestä annetussa laissa määritellyissä tapauksissa”. Edellä esitettyä arviota ei muuta tällä lailla senaatin työjärjestykseen liittyen säännelty Sąd Najwyższyn valamiehen erottamiseen

liittyvä menettely. Epäilemättä se rajoittaa olennaisesti viranomaisten toimintaa tältä osin, mukaan lukien myös takaa erotetun Sąd Najwyższyn valamiehen kuulemisen, mutta erotetulla Sąd Najwyższyn valamiehellä ei ole mahdollisuutta hakea muutosta edellä mainittuihin toimiin tuomioistuimessa. Tätä taustaa vasten ei ole myöskään mitään rajoituksia sen suhteen, voidaanko Sąd Najwyższyn valamiehen erottamismenettely aloittaa esimerkiksi siksi, että on vireillä asia, jossa hän on mukana. Teoreettisesti tämä sallii välillisesti vaikuttaa ylimääräisten muutoksenhakujen käsittelyyn. Sąd Najwyższyn valamiehen erottamista koskevaan päätökseen ei sovelleta mitään tarkastusmenettelyä senaatissa (esimerkiksi asian uudelleen käsittelyä koskevan hakemuksen yhteydessä) eikä riippumattomassa tuomioistuimessa. Kyseinen päätös tehdään yksinkertaisella ääntenemmistöllä eikä Sąd Najwyższyn valamiehen erottaminen siten edellytä lähtökohtaisesti laajempaa poliittista yhteisymmärrystä.

- 22 Tämän senaatin toimen mielivaltaisuus olisi arvioitava unionin tuomioistuimen 24.6.2019 antaman tuomion komissio v. Puola (ylimmän tuomioistuimen riippumattomuus) (C-619/18, EU:C:2019:531, 75 ja 77 kohta) perusteella, jossa todetaan, että tuomareiden vapaus kaikista ulkoisista toimenpiteistä tai painostuksista edellyttää tiettyjä takeita, joilla voidaan suojata henkilöitä, joiden tehtäväksi päätöksenteko on annettu, kuten erottamattomuus. Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön perusteella lainkäyttövallan riippumattomuuden säilymisen kannalta olennaisten takeiden kokonaisuutta merkitsee sellaisten sääntöjen laatiminen, joissa määritellään muun muassa kurinpitosääntöjen rikkomista merkitsevät toiminnot sekä konkreettisesti sovellettavat seuraamukset, joissa säädetään riippumattoman elimen asiaan puuttumisesta sellaisen menettelyn mukaisesti, jossa taataan täysimääräisesti perusoikeuskirjan 47 ja 48 artiklassa vahvistetut oikeudet ja etenkin puolustautumisoikeudet, ja joissa vahvistetaan mahdollisuus riitauttaa tuomioistuimessa kurinpitoelinten päätökset (tuomio 25.7.2018, Minister for Justice and Equality (tuomioistuinjärjestelmän puutteet), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, 67 kohta). Tuomioistuinten riippumattomuuden ja puolueettomuuden takeet edellyttävät, että asianomainen elin huolehtii tehtävistään itsenäisesti ja on suojattu sellaisilta ulkoisilta toimenpiteiltä tai painostuksilta, jotka voivat vaarantaa sen jäsenten päätöksenteon riippumattomuuden ja vaikuttaa heidän ratkaisuihinsa, objektiivisuutta noudattaen ja siten, ettei mikään intressi vaikuta asian ratkaisun lopputulokseen. Sąd Najwyższyn valamiesten osalta tällaisia takeita ei epäilemättä ole.
- 23 Tämän päätöksen päätösoosan perusteena ovat esitetyt epäilyt sekä Sąd Najwyższyn valamiesten rooli, joilla on ylimääräistä muutoksenhakua koskevia asioita ratkaistessaan valta valvoa ja kumota lainvoimaisia yleisten tuomioistuinten ratkaisuja.